

Јавно комунално предузеће «Водовод и канализација» Суботица
Javno komunalno preduzeće «Vodovod i kanalizacija» Subotica
Vízművek és Csatornázási Kommunális Kőzvéllalat Szabadka
Javno komunalno poduzeće «Vodovod i kanalizacija» Subotica

24000 Суботица · Трг Лазара Нешковића 9/а · РИБ: 100838486
Tel.: (024) 55-77-11 · Fax: (024) 55-77-00 · e-mail: uprava@vodovodsu.rs

399/1-2023
17. 12. 2023

**Стратешки план интерне ревизије
ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица
за период од 2024. до 2026. године**

Суботица, децембар 2023. године

САДРЖАЈ

1.	Увод	3
2.	Законски оквир интерне ревизије	4
3.	Визија, мисија и циљеви интерне ревизије	4
4.	Начела и стандарди интерне ревизије	6
5.	Стратешко планирање	6
5.1.	Сврха стратешког планирања	6
5.2.	Стратешки циљеви	7
5.3.	Подручја стратешког планирања	8
6.	Планирање ревизије	9
6.1.	Процена ризика система	9
6.2.	Степен ризика	10
6.3.	Тежина фактора ризика	10
6.4.	Матрица Индекса ризика	10
7.	Стратегија обављања ревизија	11
8.	Време потребно за ревизију	12
9.	Организација интерне ревизије	12
10.	Стручно усавршавање интерних ревизора	13
11.	Извештавање	13
12.	Закључак	14

На основу члана 23. и 24. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023) и члана 42. став 1. тачка 22) Статута ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица (број 10и/39-2021 од 18.11.2021. године), на предлог Интерног ревизора, Директор Предузећа одобрава

Стратешки план интерне ревизије за период од 2024. до 2026. године

1. Увод

Стратешки план интерне ревизије у ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица за период од 2024. до 2026. године, којим су утврђени стратешки циљеви интерне ревизије, заснива се на дугорочним циљевима Предузећа и процени ризика интерне ревизије.

Обавеза доношења Стратешког плана интерне ревизије прописана је чланом 23. и 24. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023) и чланом 3. став 1. тачка 1) Правилника о начину обављања интерне ревизије у ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица (број 516/1-2015 од 29.12.2015. године).

Стратешки план израђен је у сарадњи са руководством Предузећа, тако што су заједнички утврђени општи и посебни циљеви стратешких програма са показатељима успешности.

Подручја ревизије у стратешком плану рада утврђена су на основу процене ризика, извештаја и препорука екстерне ревизије, као и препорука државних ревизора, те осталих корисних информација и иницијатива од стране руководства, које могу послужити као добра подлога за израду квалитетног плана.

Осим планираних ревизија по програмима и активностима, план садржи и ревизије по налогу директора, као и друге активности у обављању послова интерне ревизије.

На основу одобреног Стратешког плана, доноси се Годишњи план интерне ревизије ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица. Сваке године у децембру месецу, Стратешки план рада интерне ревизије се процењује и ажурира, узимајући у обзир новонастале околности које су довеле до других приоритета у односу на планиране. Измене и допуне Стратешког плана одобрава директор Предузећа.

2. Законски оквир интерне ревизије

Одредбом члана 82. Закон о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др. закон и 92/2023) је прописано да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију. За успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран је руководилац корисника јавних средстава. Интерна ревизија је организационо независна од делатности коју ревидира, није део ни једног пословног процеса, односно организационог дела организације, а у свом раду је непосредно одговорна руководиоцу корисника јавних средстава. Функционална независност интерне ревизије се обезбеђује самосталним одлучивањем о подручју ревизије на основу процене ризика, начину обављања ревизије и извештавању о обављеној ревизији.

Интерна ревизија на основу објективног прегледа доказа обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућују остварење циљева организације.

Интерна ревизија пружа саветодавне услуге које се састоје од савета, смерница, обуке, помоћи или других услуга у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања датом организацијом, управљања ризицима и контроле. Интерни ревизори у вршењу функције, примењују међународне стандарде интерне ревизије, етички кодекс интерне ревизије и принципе објективности, компетентности и интегритета. Интерни ревизори су обавезни да чувају тајност службених и пословних података.

3. Визија, мисија и циљеви интерне ревизије

Визија

Пружити помоћ директору и менаџменту ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица у континуираном побољшању пружања услуга из делатности Предузећа, уз ефикасно и економично управљање средствима и имовином која је Предузећу дата на коришћење.

Мисија

Мисија интерне ревизије је пословна функција која својим радом и резултатима доприноси унапређењу пословања, развоја и процеса управљања, посебно у делу менаџерске функције надзора над пословањем ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица. Интерни ревизор обезбеђује директору и менаџменту потпуне пословне информације о систему интерних контрола у Предузећу, информације потребне за правовремено доношење оперативних и управљачких одлука, као и предлоге активности за унапређење Предузећа у сврху постизања ефикасног и економичног коришћења расположивих ресурса.

Својим деловањем интерни ревизор ће допринети подизању нивоа свести у обављању јавних послова и континуитет у пружању комуналних услуга, а све у интересу заштите државне својине.

Мисија интерне ревизије је квалитетно и одговорно обављање ревизорских послова у складу са начелима Етичког кодекса интерне ревизије у ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица и у складу са Повељом о организовању интерне ревизије у ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица, а које се првенствено односи на давање независног стручног мишљења о квалитету управљања, управљања ризицима у циљу стварања додатне вредности и остварењу мисије Предузећа.

Циљеви

Да би се остварила мисија и визија постављени су следећи циљеви:

- остварити независну функцију у складу са стандардима и најбољом праксом;
- давати независне процене о систему интерних контрола и изложености ризику;
- побољшати квалитет и поузданост пословних процеса унутар стратешких програма Предузећа кроз ефикасне налазе и препоруке које ће помоћи директору и менаџменту у доношењу управљачких и оперативних одлука;
- квалитетним и ефикасним препорукама осигурати њихову примену те успоставити адекватне интерне контроле и ефикасно управљање ризицима чиме ће се повећати поверење јавности у рад Предузећа;
- повећање одговорности и свести о потреби економичног, делотворног, ефикасног трошења планираних средстава на законит и транспарентан начин.

Да би се наведени циљеви остварили интерни ревизор мора остварити следеће задатке:

а) Организацијски задаци:

- економично и ефикасно управљање ресурсима Предузећа;
- повећање свести на свим нивоима (управљачким и оперативним) о обавезама и одговорности у раду;
- увођење ефикасног система извештавања руководства те развијање система комуникације на свим нивоима.

б) Задаци интерног ревизора:

- проширивање знања, вештина и способности интерних ревизора;
- повећање ревизорске ефикасности и делотворности;
- обављање интерне ревизије у складу са међународним стандардима, прописима и смерницама који уређују интерну ревизију у Републици Србији;
- обављање ревизија којима се развија управљачка одговорност свих руководиоца укључених у пословне процесе Предузећа;

- извештавање директора и Надзорног одбора Предузећа о ревизорским налазима и препорукама, као и о прихватању и спровођењу ревизорских препорука, којима је циљ постизање већег квалитета услуга и унапређење система интерних контрола.

4. Начела и стандарди интерне ревизије

Интерна ревизија је активност која пружа независно објективно уверавање и саветодавна активност, са сврхом да допринесе унапређењу пословања организације. Помаже организацији да оствари своје циљеве, тако што систематично и дисциплиновано процењује и вреднује управљање ризицима, контроле и управљање организацијом.

Интерна ревизија у ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица се врши применом следећих начела:

1. **Интегритет** - Интегритет интерних ревизора успоставља поверење и на тај начин обезбеђује основ за ослањање на њихов суд.
2. **Објективност** - Интерни ревизори морају показивати највиши степен професионалне објективности приликом прикупљања, процене и саопштавања информација о активности или процесу који се испитује. Интерни ревизори дају уравнотежену оцену свих релевантних околности и при формирању суда нису под непримереним утицајем својих властитих интереса или интереса других.
3. **Поверљивост** - Интерни ревизори поштују вредност и власништво над информацијама које добијају и те информације не откривају без одговарајућег овлашћења, осим ако постоји законска или професионална обавеза да то учине.
4. **Стручност** - Интерни ревизори примењују знање, вештине и искуство које је потребно за пружање услуга интерне ревизије.

Ревизије се обављају применом Међународних стандарда за професионалну праксу интерне ревизије, чија је сврха:

- Поштовање обавезних елемената Међународног оквира за професионалну праксу интерне ревизије;
- Обезбеђивање оквира за обављање и промовисање широког спектра могућности за додавање вредности путем услуга интерне ревизије;
- Утврђивање основа за оцену рада интерне ревизије;
- Подстицање унапређења организационих процеса и операција.

5. Стратешко планирање

5.1. Сврха стратешког планирања

Стратешки план, као основа процеса планирања ревизије, представља средство за унапређење активности:

- Идентификовањем области које треба да буду предмет ревизије;
- Омогућавањем објективног приступа у обављању послова интерне ревизије, која је заснована на процени ризика;

- Помаже интерној ревизији приликом оцене система контрола и
- Омогућава интерној ревизији да у поступку ревизије оптимално користи ресурсе – људске и материјалне.

Основа за израду Стратешког плана интерне ревизије ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица темељи се на објективној процени ризика, која је урађена на основу:

- разговора са руководиоцима већих и мањих организационих целина, који су свесни специфичних ризичних подручја и који ће подржати спровођење ревизија;
- прегледа годишњих извештаја екстерне и државне ревизије за претходну годину самог Предузећа и других јавних предузећа;
- идентификација подручја и процеса од општег значаја за Предузеће где су могућа побољшања ефикасности и јачања интерне контроле, што може резултирати значајним укупним користима за цело Предузеће.

5.2. Стратешки циљеви интерне ревизије

Стратешки циљеви су усмерени на даљи развој и јачање интерне финансијске контроле у ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица кроз:

1. Унапређење улоге интерне ревизије у оцени успостављених интерних контрола у кључним системима;
2. Подизање свести о финансијском управљању и контроли као интегралном делу процеса управљања ризицима на свим нивоима Предузећа;
3. Развој професионалних вештина интерних ревизора у складу са стандардима професионалне праксе у циљу повећања квалитета ревизорских услуга.

Стратешки циљ	Стратешки задатак	Активност	Индикатори успеха
1. Унапређење улоге интерне ревизије у оцени успостављених интерних контрола у кључним системима	Ревизија свих критичних система током периода обухваћеног стратешким планом	1. Идентификација критичних система 2. Рангирање система на основу процене ризика 3. Ревизија критичних система	- Број обављених ревизија - Број датих препорука - Број спроведених препорука
2. Подизање свести о финансијском управљању и контроли као интегралном делу процеса управљања ризицима на свим нивоима Предузећа	Дати допринос у промовисању и спровођењу захтеваних услова из Поглавља 32 – интерна финансијска контрола у јавном сектору	1. Субјектима ревизије промовисати потребу увођења ФУК-а у складу са стандардима прописаним Правилником о ФУК-у 2. На интернет страници Предузећа	- Број препорука везаних за доношење интерних процедура - Број лица која су завршила обуку за ФУК - Доказ о објављеним интерним актима: Повеља, Етички кодекс, Стратешки

		објавити сва нова интерна акта којима је регулисана функција интерне ревизије	план, Годишњи план
3.Развој професионалних вештина интерних ревизора у складу са стандардима професионалне праксе у циљу повећања квалитета ревизорских услуга	Побољшати квалитет ревизорске праксе	Осигурати буџет за напредну обуку	-Похађање напредних обука од стране интерног ревизора

5.3. Подручја стратешког планирања

На основу стратешких циљева интерне ревизије и процене ризика у пословању Предузећа, одређени су стратешки задаци и дефинисани системи ревизијског ангажовања у наредном трогодишњем периоду. Први корак у изради Стратешког плана представља идентификовање предмета ревизије.

Рбр	Системи	Подсистеми
1.	Финансијско рачуноводствени систем	Књижење Плаћање Благајничко пословање Попис имовине и обавеза
2.	Приходи	Фактурисање услуга Наплата потраживања
3.	Планирање и реализација Програма пословања	Припрема и доношење Програма пословања Извештавање о реализацији Програма пословања
4.	Набавке	Јавне набавке Набавке на које се Закон не примењује Реализација уговора о јавним набавкама Реализација уговора о набавкама на које се Закон не примењује
5.	Зараде	Обрачун и исплата зарада Обрачун и исплата накнада зарада и осталих личних расхода
6.	Односи са потрошачима	Рекламације корисника услуга
7.	Безбедност и здравље на раду, против пожарна заштита и управљање отпадом	Безбедност и здравље на раду Против пожарна заштита Управљање отпадом
8.	Магацинско пословање	Набавка, пријем и издавање материјала

6. Планирање ревизије

Планирање ревизије је неопходно, јер интерној ревизији омогућава остваривање циљева, утврђивање приоритета и обезбеђивање ефикасног и ефективног коришћења расположивих материјалних и људских ресурса. Поред тога, планирање пружа:

1. Оцену за процену будућих потреба за ресурсима;
2. Овлашћење да се поступи по годишњем плану, након што план одобри овлашћено лице;
3. Стандард у односу на који се може мерити успешност ревизије и ревизора;
4. Средство кроз које руководство треба да прихвати послове које обавља интерна ревизија;
5. Сталну евиденцију фактора који се узимају у обзир приликом утврђивања годишњег и оперативног плана.

Планирање, као кључни део процеса ревизије, обухвата следеће фазе:

1. I фаза – Стратешки план – Прву фазу процеса планирања представља израда Стратешког плана, који обухвата делокруг рада, односно системе интерне ревизије у наредне три године и представља основу целог процеса планирања.
2. II фаза – Годишњи план – Друга фаза планирања је израда Годишњег плана који је заснован на првој години Стратешког плана и детаљно разрађује делатност ревизије и наводи ревизије које ће се обавити у тој години.
3. III фаза – Акциони план за текућу годину – Трећа фаза су Акциони планови, који наводе конкретне подсистеме ревизија, ресурсе – људске и материјалне по ревизији, период у току године у коме се планира обављање ревизије. Акциони планови се ревидирају и ажурирају током целе године, узимајући у обзир шта је стварно остварено.
4. IV фаза – План појединачног задатка ревизије – Планови задатка ревизије се припремају на почетку сваке ревизије наведене у Годишњем плану и имају стандардну прописану садржину.

6.1. Процена ризика система

У циљу адекватног стратешког планирања извршена је процена ризика система који су одређени као предмет ревизије у наредне три године. На основу упитника, разговора са руководством, као и доступних података, извршена је процена ризика за потребе израде Стратешког плана.

Процена ризика је извршена израчунавањем индекса ризика за сваки систем. Овај приступ утврђивања ризика представља комбинацију утврђивања степена ризика за сваки елемент – фактор ризика и додељивање тежине сваком од њих.

Израчунавање индекса ризика је извршено применом следеће формуле:

$$Ир = Ср \times Т$$

Ир – индекс ризика

Ср – степен ризика

Т – тежина

6.2. Степен ризика – Ср

Степен ризика се утврђује за сваки одобрени фактор ризика. Степен – рангирање ризика се одређује за следеће факторе:

1. Финансијски утицај система
2. Утицај система на очување имовине
3. Утицај система на репутацију
4. Стабилност система – степен измена
5. Процена ризика у претходним контролама

6.3. Тежина фактора ризика – Т

Одређивање тежине фактора ризика представља доношење суда о релативној важности сваког појединачног фактора ризика у планираном систему ревизије. Утврђивање тежине је субјективна процена фактора ризика у оквиру система и утврђена је коришћењем скале од 1 (ниска) до 5 (висока).

6.4. Матрица Индекса ризика – Ир

Рбр	Назив	Финансијски утицај система		Утицај система на очување имовине		Утицај система на репутацију		Стабилност система-степен измена		Процена ризика у претходним контролама		ИНДЕКС
		Ср	Т	Ср	Т	Ср	Т	Ср	Т	Ср	Т	
1.	Финансијско рачуноводствени систем	5	3	5	2	5	3	4	2	5	2	58
2.	Приходи	5	2	5	2	5	2	4	2	5	2	48
3.	Планирање и реализација Програма пословања	5	2	5	2	5	2	4	2	3	2	44
4.	Набавке	5	3	5	3	5	3	4	2	5	2	63
5.	Зараде	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	40
6.	Односи са потрошачима	3	3	3	2	5	2	3	1	4	2	36
7.	Безбедност и здравље на раду и против пожарна заштита	5	2	5	2	5	2	4	2	5	2	48
8.	Магацинско пословање	4	2	4	2	5	2	5	2	4	2	44

7. Стратегија обављања ревизија

Након израчунавања индекса ризика утврђена је стратегија извођења ревизија, која има за циљ да обезбеди довољну покривеност основних области, чиме ће се омогућити доношење општег мишљења о адекватности система контрола.

На основу индекса ризика ревизијски системи су сврстани у системе ниског, средњег и високог ризика, и то:

- Системи чији је индекс ризика до 35 су нискоризични;
- Системи чији је индекс ризика од 36 до 50 су средњеризични;
- Системи чији је индекс ризика изнад 51 су високоризични.

Стратегијом је предвиђено да се за системе који носе висок ризик ревизије обављају сваке године. За системе који су рангирани као средњег ризика, ревизија се обавља у две до три године циклуса. За нискоризичне системе стратегијом је предвиђено да се ревизија врши једном у три године.

Учесталост ревизија наведених система

Рбр	Назив	Индекс ризика	Ниво ризика	Циклус ревизије		
				Једном у години	Сваке друге године	Једном у три године
1.	Финансијско рачуноводствени систем	58	висок	X		
2.	Приходи	48	средњи		X	
3.	Планирање и реализација Програма пословања	44	средњи		X	
4.	Набавке	63	висок	X		
5.	Зараде	40	средњи		X	
6.	Односи са потрошачима	33	средњи		X	
7.	Безбедност и здравље на раду и против пожарна заштита	48	средњи		X	
8.	Магацинско пословање	44	средњи		X	

План ревизија за трогодишњи период

Рбр	2024.	2025.	2026.
1.	Финансијско рачуноводствени систем – благајничко пословање	Финансијско рачуноводствени систем	Финансијско рачуноводствени систем
2.	Финансијско рачуноводствени систем - плаћање	Набавке	Набавке
3.	Односи са потрошачима	Планирање и реализација Програма пословања	Зараде
4.	Набавке	Безбедност и здравље на раду и против пожарна заштита	Односи са потрошачима
5.	Магацинско пословање	Приходи	Управљање отпадом

8. Време потребно за ревизије

Обим и број ревизија за трогодишњи период утврђен је на основу расположивих људских ресурса (интерних ревизора), броја дана потребних за спровођење појединачне ревизије (стандардног времена за сваку категорију ревизије):

- за ревизију високог ризика 45 радних дана;
- за ревизију средњег ризика 35 радних дана;
- за ревизију ниског ризика 25 радних дана.

У табели је дат преглед расположивих ресурса за годину дана:

Расподела расположивих ресурса у години извршиоца	Дана/број
Интерни ревизор	1
Укупан број дана у години	365
Број дана викенда	105
Број дана годишњег одмора	30
Државни празници	12
Семинари, ад хоц ревизије и остале активности	43
Ревизор / дан	175
Укупно расположиво дана за ревизије	175
Просечан број дана по ревизији	35
Планирани број ревизија у години	5

Свака појединачна ревизија биће одређена временским раздобљем и потребним радним данима за њено обављање. Уз ревизорска подручја и појединачне ревизије из Стратешког плана рада и годишњих планова интерне ревизије, предмет ревизије биће и послови и процеси по налогу директора Предузећа. У годишњем плану рада за такве ревизије планираће се потребни радни дани. У случају изостанка потребе за обављањем ревизија по налогу директора, предвиђено време ће се користити за обављање ревизија у складу са проценама ризика.

9. Организација интерне ревизије

Правилником о организацији и систематизацији послова ЈКП "Водовод и канализација" Суботица (број 211/1-2022 од 23.02.2022. године) систематизовано је радно место Интерни ревизор, који је функционално и организационо независан и директно извештава директора Предузећа о обављеним ревизијама.

Запослени на радном месту Интерни ревизор има стечено звање Овлашћени интерни ревизор у јавном сектору.

Број интерних ревизора у односу на број запослених је оптималан и у наредном периоду се не планира повећање броја извршилаца на пословима интерне ревизије.

10.Стручно усавршавање интерних ревизора

Развој интерне ревизије, осим оптималног броја извршилаца, подразумева и стручно усавршавање интерних ревизора у јавном сектору.

Континуирано стручно усавршавање планира се у следећим подручјима:

- Интерна ревизија;
- Интерна контрола;
- Рачуноводство и финансије;
- Јавне набавке;
- Управљање пројектима;
- Информационе технологије;
- Фондови Европске уније.

У наредном периоду се планира учествовање на семинарима, конференцијама и стручним скуповима у циљу континуираног усавршавања, како би се квалитет и ефективности интерне ревизије подигли на виши ниво.

11.Извештавање

О свим активностима интерне ревизије обезбедиће се благовремено и уредно извештавање. Обавеза извештавања о свакој обављеној ревизији и годишњег извештавања о раду интерне ревизије прописана је чланом 30., 31. и 32. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. гласник РС“ бр. 99/2011, 106/2013 и 84/2023), као и чланом 11. и 12. Правилника о начину обављања ревизије у ЈКП „Водовод и канализација“ Суботица (број 516/1-2015 од 29.12.2015. године).

Обавеза извештавања о стручном усавршавању прописана је чланом 9. и 10. Правилника о стручном усавршавању овлашћених интерних ревизора у јавном сектору ("Сл. гласник РС", бр. 15/2019).

Извештај о свакој спроведеној ревизији достављаће се директору и руководиоцу организационе јединице у којој је ревизија спроведена, а по потреби и Надзорном одбору, док ће се годишњи извештај о раду достављати директору и Надзорном одбору Предузећа.

Саставни део ревизорског извештаја су и препоруке ревизора. У случају да руководиоца организационе јединице не спроведе предложене препоруке, о истом се обавештава директор, који предузима мере за спровођење препорука.